

Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2012 betreffende de financiering van de Bijzondere Onderzoeksfondsen aan de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid, artikel 63/1, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2012 en gewijzigd bij de decreten van 19 juni 2015 en 25 maart 2022, artikel 63/2, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2012 en gewijzigd bij de decreten van 25 april 2014 en 19 juni 2015, en artikel 63/3, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2012.

Vormvereiste

De volgende vormvereiste is vervuld:

- De Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, heeft zijn akkoord gegeven op 18 december 2023;
- Er is op 4 januari 2024 bij de Raad van State een aanvraag ingediend voor een advies binnen de 30 dagen, met toepassing van art. 84, §1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973. De Raad van State heeft op 11 januari 2024 meegedeeld de ingediende aanvraag om advies, ingeschreven op de rol van de afdeling Wetgeving van de Raad van State onder het nummer 75.292/1, van de rol af te voeren, overeenkomstig artikel 84, § 5, van de wetten 'op de Raad van State', gecoördineerd op 12 januari 1973.

Juridisch kader

Dit besluit sluit aan bij de volgende regelgeving:

- de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2019 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2012 betreffende de financiering van de Bijzondere Onderzoeksfondsen aan de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap.

Initiatiefnemer

Dit besluit wordt voorgesteld door de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw.

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

Artikel 1. In artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2012 betreffende de financiering van de Bijzondere Onderzoeksfondsen aan de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 2019, worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 8°/1 wordt vervangen door wat volgt:

“8°/1 FRIS: Flanders Research Information Space, afgekort FRIS, als vermeld in artikel 2/3 van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid;”;

2° er wordt een punt 23° toegevoegd dat luidt als volgt:

“23° Het bevoegde departement: het Departement EWI, vermeld in artikel 29/1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie.”.

Art. 2. Artikel 14 van hetzelfde besluit, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 2019, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 14. In hetzelfde jaar als de evaluatie, vermeld in artikel 69, §1, eerste lid, van dit besluit, wordt de kwaliteit en de graad van wetenschappelijkheid van het VABB-SHW geëvalueerd. De voormelde evaluatie besteedt minstens aandacht aan:

- 1° de werking van het VABB-SHW en de evolutie daarvan, minstens sinds de vorige evaluatie van het VABB-SHW;
- 2° het gebruik van het VABB-SHW door onder meer de onderzoeksgemeenschap en het gebruik van de VABB-SHW conform de doelstelling, vermeld in artikel 60, §1, van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid, en voor andere doeleinden en de mate waarin dat gebruik van het VABB-SHW wordt opgevolgd;
- 3° de toekomststrategie die het Gezaghebbende Panel, vermeld in artikel 5, van dit besluit, voor het VABB-SHW formuleert.

De evaluatie, vermeld in het eerste lid, kan ook aandacht besteden aan:

- 1° de relatie van het VABB-SHW met en de plaats van het VABB-SHW ten opzichte van de middelen voor onderzoek, met specifieke aandacht voor de middelen uit de Bijzondere Onderzoeksfondsen;
- 2° de rol en positie van het VABB-SHW in het bredere Vlaamse onderzoeks- en innovatiesysteem;
- 3° transversale beleidsthema's of andere aspecten die raken aan VABB-SHW.”.

Art. 3. In artikel 15 van hetzelfde besluit, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden de woorden "in de eerste helft van het jaar" vervangen door de woorden "vijf maanden voor de start";

2° in paragraaf 6 wordt het woord "vragenlijst" vervangen door het woord "themalijst".

Art. 4. Aan artikel 17 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 2019, wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"In 2024 start het bevoegde departement samen met de universiteiten een traject op om in kaart te brengen of er op een meerjarige financiering zou kunnen worden overgestapt en welke faciliterende maatregelen daarvoor nodig zijn."

Art. 5. In artikel 18 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid wordt de datum "1 oktober" vervangen door de datum "15 oktober";

2° in het vijfde lid worden de woorden "begrotingscontrole van de Vlaamse Gemeenschap door het Vlaamse parlement is gestemd" vervangen door de zinsnede "noodzakelijke goedkeuringen, vermeld in artikel 23, §4, zijn gegeven";

3° er wordt een zesde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Als de rapportering van een universiteit, vermeld in artikel 23, §3 en §4, artikel 67, 68 en artikel 68/1, niet goedgekeurd wordt omdat ze niet voldoet aan de voorwaarden, vermeld in dit besluit, heeft de universiteit, na de kennisgeving van die tekortkoming aan de universiteit, dertig dagen om de rapportering te vervolledigen. Van de subsidie, vermeld in artikel 17, wordt 10% ingehouden als de universiteit niet tijdig de ontbrekende informatie kwaliteitsvol aanlevert."

Art. 6. In artikel 20 van hetzelfde besluit, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in de inleidende zin worden de woorden "de globale middelen van het Bijzondere Onderzoeksfonds" vervangen door de zinsnede "de som van de overheidsbijdrage, vermeld in artikel 17, eerste lid, 1°, de overheidsbijdrage, vermeld in artikel 17, eerste lid, 2°, en de eigen bijdrage, vermeld in artikel 19, tweede lid,";

2° in punt 2° wordt tussen het woord "de" en het woord "loonlasten" de zinsnede "werkingskosten, de kosten voor onderzoeksinfrastructuur en de" ingevoegd;

3° er wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Vanaf 2025 stijgt het percentage van ten hoogste 6%, vermeld in het eerste lid, naar ten hoogste 8% op voorwaarde dat die verhoging niet leidt tot een nettovermindering van de steun aan het onderzoek ten opzichte van het referentiejaar 2024, rekening houdend met de indexatie. Het bevoegde departement beslist jaarlijks op basis van de begrotingsopmaak of de voormelde verhoging kan worden ingevoerd.”.

Art. 7. In artikel 21, eerste lid, van hetzelfde besluit worden de woorden “de middelen van het Bijzondere Onderzoeksfonds” vervangen door de zinsnede “de som van de basistoelage voor de Bijzondere Onderzoeksfonds, vermeld in artikel 17, eerste lid, 1°, van dit besluit, en de eigen bijdrage, vermeld in artikel 19, tweede lid, van dit besluit,”.

Art. 8. Aan artikel 23, §1, tweede lid, 4°, van hetzelfde besluit worden de woorden “met aandacht voor het welzijn van de onderzoekers inclusief de aanpak van grensoverschrijdend gedrag” toegevoegd.

Art. 9. Artikel 26 van hetzelfde besluit wordt opgeheven.

Art. 10. In artikel 27 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 21 maart 2014 en 3 mei 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt het woord “tien” vervangen door het woord “negen”;

2° in paragraaf 2, eerste lid, wordt de zin “Dat gegarandeerde minimumaandeel wordt berekend volgens de bepalingen, vermeld in onderafdeling 2, en wordt toegepast als het procentuele aandeel van de genoemde universiteiten berekend op basis van de tien parameters, vermeld in paragraaf 1, lager ligt dan het minimumaandeel.” opgeheven;

3° in paragraaf 2, tweede lid, wordt het woord “tien” vervangen door het woord “negen”.

Art. 11. In artikel 40/1, §1, van hetzelfde besluit, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in de inleidende zin wordt het woord “zes” vervangen door het woord “vijf”;

2° punt 5° wordt opgeheven;

3° in punt 6° wordt de zinsnede “C6” vervangen door de zinsnede “C5”.

Art. 12. In artikel 40/2 van hetzelfde besluit, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 2019, worden het derde en het vijfde lid opgeheven.

Art. 13. Artikel 40/6 van hetzelfde besluit, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 2019, wordt opgeheven.

Art. 14. In artikel 40/7 van hetzelfde besluit, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 2019, wordt de zinsnede "C6" vervangen door de zinsnede "C5".

Art. 15. Artikel 41 van hetzelfde besluit, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 2019, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 41. Om de parameters, vermeld in artikel 31, 35 en 40/1, te wegen, worden de volgende factoren toegepast vanaf 2019:

	2019
structureel deel	
gewicht A1	50,00%
bibliometrisch deel	
gewicht B1	10,50%
gewicht B2	4,50%
gewicht B3	7,50%
beleidsaccenten	
gewicht C1	9,00%
gewicht C2	10,00%
gewicht C3	3,75%
gewicht C4	3,75%
gewicht C5	1,00%

".

Art. 16. In artikel 42 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 2019, wordt het tweede lid opgeheven.

Art. 17. In artikel 49/1 van hetzelfde besluit, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 2019, wordt paragraaf 1 vervangen door wat volgt:

"§1. Minstens 5% van de middelen van het Bijzondere Onderzoeksfonds van de twee jaren vóór het jaar waarin de oproep, vermeld in §2, is gelanceerd, wordt per twee jaar gezamenlijk besteed aan interuniversitaire projecten.

Van het bedrag voor interuniversitaire projecten, vermeld in het eerste lid, besteedt elke universiteit minstens een bedrag a rato van haar deel in de verdeelsleutel van de jaren in kwestie.

Het verplicht te besteden bedrag per universiteit, vermeld in het tweede lid, wordt berekend over twee opeenvolgende oproepen als vermeld in §2, tweede lid, heen."

Art. 18. Aan artikel 56, eerste lid, van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 2019, wordt de volgende zin toegevoegd:

"De voormelde overheadkosten vallen buiten de toegestane kosten voor het beheer, vermeld in artikel 20."

Art. 19. In artikel 65 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 21 maart 2014, wordt paragraaf 2 vervangen door wat volgt:

“§2. Op basis van de tussentijdse evaluatie, vermeld in paragraaf 1, beslist het universiteitsbestuur over de voortzetting van de financiering. De voormelde tussentijdse evaluatie kan plaatsvinden in vergelijkend perspectief met aanvragen voor Methusalemfinanciering die voldoen aan de voorwaarden, vermeld in artikel 59. Bij een positieve evaluatie kan het universiteitsbestuur het toegekende bedrag, vermeld in artikel 62, eerste lid, wijzigen. Bij een negatieve evaluatie of een vergelijkenderwijs minder positieve evaluatie kan de financiering worden stopgezet conform artikel 66, §1.”.

Art. 20. In artikel 66, §1, van hetzelfde besluit worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid, worden tussen het woord “negatieve” en het woord “tussentijdse” de woorden “of vergelijkenderwijs minder positieve” ingevoegd;

2° in het derde lid worden de woorden “de universiteit verlaat” vervangen door de woorden “afstand doet van zijn Methusalemfinanciering”.

Art. 21. Artikel 67 van hetzelfde besluit wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 67. Het universiteitsbestuur deelt de gemotiveerde beslissing van het universiteitsbestuur, vermeld in artikel 60, §5, ten aanzien van de geselecteerde kandidaat bij de jaarlijkse rapportering mee aan het bevoegde departement.

De beslissingen over de voortzetting van de financiering, vermeld in artikel 65, §2, worden ook bij de jaarlijkse rapportering meegedeeld aan het bevoegde departement.

Als een overeenkomst als vermeld in artikel 60, §6, wordt gesloten, wordt een kopie van die samenwerkingsovereenkomst bezorgd aan het bevoegde departement bij de jaarlijkse rapportering.”.

Art. 22. In artikel 68 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° tussen het tweede en het derde lid wordt een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“In 2024 starten de universiteiten met een rapportering over interdisciplinair onderzoek. Het bevoegde departement maakt samen met de universiteiten afspraken om te komen tot een goede monitoring van het interdisciplinair onderzoek aan de Vlaamse universiteiten.”;

2° in het bestaande derde lid, dat het vierde lid wordt, worden tussen de woorden “in hun jaarverslag” en het woord “rapporteren” de woorden “aan het bevoegde departement” ingevoegd.

Art. 23. In artikel 68/1 van hetzelfde besluit, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, 1°, wordt het woord "toekenningsjaar" vervangen door het woord "begrotingsjaar";

2° in paragraaf 3 wordt de zin "De universiteiten stellen samen met het bevoegde departement uiterlijk tegen 1 juli 2019 een plan van aanpak op dat de precieze definities en de nadere modaliteiten over de aanlevering van deze gegevens, vermeld in paragraaf 1, bevat en rondt de implementatie hiervan uiterlijk eind 2021 af." opgeheven;

3° in paragraaf 3 wordt de zin "De Vlaamse minister bevoegd voor het wetenschapsbeleid kan maximaal één jaar uitstel toestaan op het aanleveren tegen eind 2021 mits een duidelijke motivatie voor de reden van uitstel wordt voorgelegd." opgeheven;

4° aan paragraaf 4, eerste lid, worden de volgende zinnen toegevoegd:

"Iedere universiteit bezorgt uiterlijk op 15 september de voormelde financiële rapportering aan het bevoegde departement. Het Departement EWI heeft maximaal dertig dagen om eventuele tekortkomingen in de voormelde rapportering te melden aan de universiteit.";

5° in paragraaf 4, zesde lid, wordt tussen het woord "validering" en de woorden "en gebruikt" de zinsnede "uiterlijk op 30 april" ingevoegd;

6° aan paragraaf 4, zesde lid, wordt de volgende zin toegevoegd:

"De gevalideerde overzichtsrapporten worden uiterlijk op 15 september ingediend bij het bevoegde departement.";

7° paragraaf 5 wordt vervangen door wat volgt:

"§5. Er wordt naar gestreefd om voor alle financiële rapporteringsverplichtingen, FRIS als primaire bron in de onderzoeksverslaggeving te gebruiken. FRIS wordt gebruikt:

- 1° als basis voor de rapportering over de inzet van de middelen voor onderzoek, om te voldoen aan de nationale en internationale verplichtingen over onderzoeksrapportering;
- 2° voor eigen analyses en voor analyses door derden;
- 3° om onderzoeksinformatie en daarvan afgeleide producten openbaar ter beschikking te stellen.";

8° in paragraaf 6, eerste lid, wordt de inleidende zin vervangen door wat volgt:

"Om de kwaliteit in FRIS over de inzet van het Bijzondere Onderzoeksfonds te verbeteren, wordt ten minste de volgende informatie aangeleverd:";

9° in paragraaf 6, eerste lid, 1°, wordt de zinsnede ", het statuut" opgeheven;

10° in paragraaf 6, eerste lid, 2°, wordt het woord "toekenningsjaar" vervangen door het woord "begrotingsjaar";

11° in paragraaf 7, eerste lid, wordt de zin "De timing hiervoor wordt gedetailleerd in het plan van aanpak bezorgd aan het bevoegde departement, rekening houdend met de afspraken die worden gemaakt in Flemish Open Science Board." vervangen door de zin "Voor deze monitoring en rapportering wordt rekening gehouden met de afspraken die worden gemaakt in de Flemish Open Science Board, opgericht bij beslissing van de Vlaamse Regering op 20 december 2019 betreffende Open Science beleid voor Vlaanderen en de oprichting van de Flemish Open Science Board.";

12° in paragraaf 8 worden de woorden "middels de gratis open data licentie" vervangen door de woorden "conform de modellicenties".

Art. 24. In artikel 69 van hetzelfde besluit, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

"§1. Om de vijf jaar wordt de werking, de besteding en het beheer van de Bijzondere Onderzoeksfondsen en de evolutie, minstens sinds de vorige evaluatie van de Bijzondere Onderzoeksfondsen, geëvalueerd.

De evaluatie, vermeld in het eerste lid, heeft betrekking op de wijze waarop de fondsen, vermeld in het eerste lid, worden ingezet voor de doelstelling, vermeld in artikel 63/1, §2, van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid.

Als dat relevant is, maakt de evaluatie, vermeld in het eerste lid, onderscheid tussen de volgende niveaus:

- 1° het niveau van de universiteit en haar Bijzonder Onderzoeksfonds;
- 2° de Bijzondere Onderzoeksfondsen als beleidsinstrument, waarbij een onderscheid gemaakt wordt tussen de verschillende BOF-luiken, namelijk BOF algemeen met inbegrip van de interuniversitaire projecten, vermeld in artikel 49/1, het tenuretracksysteem en de Methusalemfinanciering;
- 3° de Bijzondere Onderzoeksfondsen binnen het bredere Vlaamse onderzoeks- en innovatiesysteem.

De evaluatie, vermeld in het eerste lid, heeft betrekking op al de volgende elementen:

- 1° de globale onderzoeksoutput van alle universiteiten en de impact ervan;
- 2° de inzet van die middelen, onder meer in termen van meerwaarde, complementariteit, afstemming, synergie en hefboomwerking ten opzichte van de inzet van andere middelen voor onderzoek;
- 3° de mate waarin de doelstellingen zijn behaald;
- 4° de wijze van rapporteren in het algemeen en de mate waarin de universiteiten volledig rapporteren over de Bijzondere Onderzoeksfondsen in FRIS in het bijzonder;

- 5° de relatie van de Bijzondere Onderzoeksfondsen met en de plaats van de Bijzondere Onderzoeksfondsen ten opzichte van andere middelen voor onderzoek;
- 6° de rol en positie van de Bijzondere Onderzoeksfondsen;
- 7° de toekomststrategie, onder meer het strategische onderzoeksbeleidsplan van de universiteiten dat betrekking heeft op de periode die volgt op het kalenderjaar van de evaluatie.

De evaluatie, vermeld in het eerste lid, kan aandacht besteden aan transversale beleidsthema's of andere aspecten die raken aan de werking van de Bijzondere Onderzoeksfondsen.

Ter ondersteuning van de uitvoering van de evaluatie, vermeld in het eerste lid, stellen de universiteiten een zelfevaluatie op die bestaat uit een ex-post- en een ex-antedeel. Het ex-postdeel heeft betrekking op de periode sinds de vorige evaluatie en het ex-antedeel op de periode van vijf jaar die volgt op het kalenderjaar van de evaluatie. De zelfevaluatie kan opgesteld worden op basis van een themalijst die het bevoegde departement opstelt en bezorgt aan de universiteiten. De volledige zelfevaluatie wordt beschouwd als een werkdocument dat input levert voor de evaluatie.”;

2° in paragraaf 2 worden de woorden “in de eerste helft van het jaar” vervangen door de woorden “vijf maanden voor de start”.

Art. 25. De Vlaamse minister, bevoegd voor wetenschappelijk onderzoek, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 26 januari 2024.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en
Landbouw,

Jo BROUNS